

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA-4101-11-07/2012
P/12/184

Warszawa, dnia 24 lipca 2012 r.

**Pani
Anna Bętkowska
Wójt Gminy Wiązowna**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Wiązowna² kontrolę wykorzystania środków publicznych na zabezpieczenie przeciwpowodziowe i likwidację skutków powodzi w latach 2009 – 2012 (do zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole podpisanym w dniu 23 czerwca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Wójt niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację zadań w zakresie objętym kontrolą.

1. Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy Wiązowna³ został opracowany w maju 2011 r. i zatwierdzony przez Starostę Otwockiego w grudniu 2011 r. Plan nie spełniał wszystkich wymogów określonych w art. 5 ust 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym⁴, ponieważ nie zawierał zasad informowania ludności o zagrożeniach oraz charakterystyki zagrożeń dotyczących infrastruktury krytycznej. W Planie zapisano, że: „infrastruktura krytyczna na terenie Gminy Wiązowna nie została określona przez ustawowo powołane do tego instytucje, wobec powyższego nie przewidziano dla tego typu obiektów priorytetów i procedur jej ochrony.”

W Planie zostały określone m.in. procedury postępowania w przypadku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych oraz wzory komunikatów, ogłoszeń o ewakuacji mieszkańców oraz instrukcji postępowania, jednak stwierdzono brak zasad informowania ludności o zagrożeniach. W złożonym wyjaśnieniu

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82, ze zm., w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r.

² Dalej także: *Urząd*.

³ Dalej także: *Plan*.

⁴ Dz. U. Nr 89, poz. 590 ze zm.

Wójt Gminy podała, że w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej informacje i komunikaty przekazywane są mieszkańcom przez sołtysów oraz umieszczane na stronie internetowej Urzędu.⁵

2. Analiza działań Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego⁶ podczas sytuacji kryzysowych w lipcu i sierpniu 2011 r. wykazała, że Urząd współpracował z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej i Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz podejmował działania na rzecz utrzymania gotowości bojowej Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy (m.in. w tym celu Urząd przekazał w 2011 r. dotacje dla OSP w kwocie 300,5 tys. zł).

Stwierdzono jednak, że GZZK nie realizował zadań w zakresie monitorowania, oceny i prognozowania potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne. Obowiązek realizacji tych zadań przez GZZK został określony w art. 19 ust. 5 w związku z art. 14 ust. 8 pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym oraz w § 2 pkt 7 zarządzenia Wojewody Mazowieckiego w sprawie zadań realizowanych przez wójtów w zakresie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na obszarze gminy w województwie mazowieckim⁷. Analiza dokumentacji wykazała, że GZZK nie planował i nie odbywał posiedzeń związanych z monitorowaniem potencjalnych zagrożeń, pomimo iż zadania te zostały określone w regulaminie Zespołu, a w zarządzeniu Wójta w sprawie powołania GZZK⁸ zapisano, że w jego składchodzi m. in. grupa monitorowania, prognoz i analiz.

Ponadto ustalono, że Urząd nie prowadził bazy danych o instytucjach i przedsiębiorstwach działających na terenie gminy, posiadających środki, sprzęt i urządzenia, które mogą być użyte do prowadzenia działań ratowniczych. Było to niezgodne z § 2 pkt 8 przywołanego Zarządzenia Wojewody Mazowieckiego. Wójt Gminy wyjaśniła, że baza ww. danych jest w fazie kompletowania dokumentacji⁹.

Do zakończenia kontroli NIK, Wójt nie zawarł żadnych umów lub porozumień o współpracy z sąsiednimi gminami lub innymi podmiotami, w celu zapewnienia realizacji zadań określonych w Gminnym Planie Zarządzania Kryzysowego dotyczących m. in. monitorowania i przekazywania informacji o sytuacjach kryzysowych oraz współdziałania w przypadku ich wystąpienia.

3. W wyniku kontroli sprawdzającej, przeprowadzonej w Urzędzie w grudniu 2011 r., NIK oceniła negatywnie system kształcenia służb zarządzania kryzysowego w Gminie w 2011 r., z uwagi na nieprzeprowadzenie pięciu z sześciu zaplanowanych szkoleń z zakresu zarządzania kryzysowego. Na 2012 r. zaplanowano trzy szkolenia z zakresu zarządzania kryzysowego, z których dotychczas przeprowadzono jedno (przeszkolono 23 sołtysów), pozostałe szkolenia zaplanowano do realizacji we wrześniu i październiku 2012 r. Ponadto w marcu i kwietniu 2012 r. Wójt Gminy uczestniczyła w dwóch szkoleniach z zakresu zarządzania kryzysowego, zorganizowanych przez Mazowiecki Urząd Wojewódzki Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

⁵ Pismo z dnia 1 czerwca 2012 r.

⁶ Dalej: GZZK lub Zespół.

⁷ Zarządzenie nr 87 Wojewody Mazowieckiego z 25 marca 2010 r.

⁸ Zarządzenie Nr 37/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r.

⁹ Pismo z dnia 1 czerwca 2012 r.

4. Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy Wiązowna zawierał katalog możliwych klęsk żywiołowych oraz ocenę ryzyka ich wystąpienia na terenie Gminy (w tym. m. in. powodzi), a także określenie ich ewentualnych skutków i obszarów zagrożonych. Ustalono również procedury reagowania kryzysowego, określające sposób postępowania w sytuacjach kryzysowych, w tym zadania dla GZZK.

Analiza dokumentacji dotyczącej podtopień z lipca i sierpnia 2011 r. wykazała, że działania GZZK realizowane były zgodnie z przyjętymi procedurami i dokumentowane w kartach zdarzenia, protokołach z posiedzeń GZZK oraz sprawozdaniach końcowych.

5. Ustalono, że Wójt zapewnił realizację zadań określonych w art. 20 ust. 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, dotyczących całodobowego alarmowania członków GZZK, a w sytuacjach kryzysowych całodobowego dyżuru oraz dokumentowanie prowadzonych czynności, współpracy z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, Państwową Strażą Pożarną oraz podmiotami realizującymi monitoring środowiska. Stwierdzono jednak, że w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu oraz w zakresie obowiązków podinspektora ds. obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i spraw obronnych, nie określono obowiązków związanych z alarmowaniem członków GZZK oraz pełnieniem dyżuru w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej.

6. W roku 2011 zaplanowano w budżecie rezerwę na zarządzanie kryzysowe w wysokości 75,0 tys. zł, a w 2012 r. w wysokości 80,0 tys. zł. Powyższe kwoty zostały wyliczone zgodnie z art. 26 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym. W 2011 r. zwiększono plan wydatków na zarządzanie kryzysowe do kwoty 113,0 tys. zł., z czego wydatkowano 109,7 tys. zł (97,1%). Ww. środki wydatkowano na prowadzenie akcji ratunkowych związanych z podtopieniami w lipcu i sierpniu 2011 r., w tym m. in. zakup piasku, worków przeciwpowodziowych i oleju napędowego – zakupów dokonano zgodnie z art. 4 pkt 8 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁰.

7. NIK ocenia pozytywnie realizację trzech, spośród pięciu wniosków pokontrolnych, zawartych w wystąpieniu Delegatury NIK w Warszawie nr LWA-4111-02-03/11 z dnia 28 grudnia 2011 r. Negatywnie ocenia natomiast niezrealizowanie dwóch wniosków dotyczących: sfinalizowania zawarcia umów lub porozumień z gminami lub innymi podmiotami w celu zapewnienia realizacji zadań określonych w Planie Zarządzania Kryzysowego (m. in. odnośnie wymiany informacji o sytuacjach kryzysowych oraz wzajemnej pomocy w przypadku ich wystąpienia) oraz realizacji przez GZZK wszystkich zadań określonych w zarządzeniu o jego utworzeniu i regulaminie.

Wnioski w powyższym zakresie NIK sformułowała dwukrotnie (po kontrolach przeprowadzonych w Urzędzie w latach 2010 - 2011) i do zakończenia obecnej kontroli nie zostały one zrealizowane. Wójt Gminy wyjaśniła, że umowy z sąsiednimi gminami są w trakcie opracowywania i uzgadniania oraz planowane jest zawarcie porozumień w formie pisemnej z innymi podmiotami¹¹. Stwierdzono, że w planie pracy GZZK na 2012 r. nie zaplanowano posiedzeń dotyczących monitorowania, oceny i prognozowania potencjalnych zagrożeń

¹⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.)

¹¹ Pismo z dnia 24 maja 2012 r.

mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne, co powoduje, że zadania w powyższym zakresie nie są realizowane.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) zapewnienie realizacji przez GZZK zadań dotyczących monitorowania, oceny i prognozowania potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne,
- 2) prowadzenie bazy danych o instytucjach i przedsiębiorstwach działających na terenie gminy, posiadających środki, sprzęt i urządzenia, które mogą być użyte do prowadzenia działań ratowniczych,
- 3) sfinalizowanie zawarcia umów lub porozumień w celu realizacji zadań określonych w Gminnym Planie Zarządzania Kryzysowego, w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- 4) zamieszczenie w Gminnym Planie Zarządzania Kryzysowego zapisu o sposobie przekazywania mieszkańcom Gminy zarządzeń, informacji i instrukcji postępowania w sytuacjach kryzysowych,
- 5) określenie w Regulaminie Organizacyjnym i zakresie obowiązków pracownika, zadań dotyczących pełnienia całodobowego dyżuru oraz obowiązku alarmowania członków GZZK w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Wójt, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Wójt prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.